

לשכת הרמה המרכזית
 משרד הפנים, תל אביב-יפו
 01.07.2006
 ג' תשס"ו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965

מרחב תכנון מקומי רמת נגב

תכנית מתאר מפורטת מס' 302/03/20

בהתאם לתכנית מתאר מקומית רמת נגב מס' 101/02/20 ולתממ/ 14-4

שמורת טבע מצלעות המכתש הגדול

הוראות התכנית

4.7.2006

משרד הפנים מחוז דרום
 חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965
 אישור תכנית מס' 302/03/20
 היחידה הממונה: לשכת הרמה המרכזית
 תאריך: 10/6/06
 חתום: [Signature]

הודעה על אישור תכנית מס' 302/03/20
 כרוכה בילקוט הפרסומים מס' _____
 מיום _____

שמורת טבע מצלעות המכתש הגדול

דברי הסבר והנמקה:

מיקום וגבולות:

השטח המוצע כשמורה כולל שני קטעים: הקטע הראשון מקיף את מכתש חתירה (המכתש הגדול) אך אינו כולל את קרקעית המכתש. הני"צ המרכזי של קטע זה הוא 1450/0390. הקטע השני והקטן מביניהם, מהווה כ-7.5% משטח ההרחבה, צמוד ממערבו לשמורת מכתשים עין יהב. הני"צ המרכזי שלו הוא 1560/0370.

שטח השמורה המוצעת: חלק א' - 66,296 דונם.

חלק ב' - 5,629 דונם.

סה"כ - 71,925 דונם.

תיאור השמורה המוצעת:

המכתש הגדול הוא "חלון גיאולוגי" אל תקופות קדומות ביותר. שטח השמורה נכלל בתכנית "ארץ המכתשים", אשר נועדה לשימור המכתשים ובתוך כך גם לצמצום ולהגביל את פעולות הכרייה בהם.

השמורה כוללת את רכס חתירה, הגבוה ברכסי הנגב הצפוני, ששיאו 708 מ' מעל פני הים. פרשת המים הארצית עוברת לאורך רכס זה. קמר חתירה אינו סימטרי ומדרונותיו הדרום מזרחיים תלולים ביותר והם שיוצרים את קירות המכתש הגדול.

המכתש הגדול הוא אחד מתוך חמישה מכתשים בנגב, והוא השני בגודלו אחרי מכתש רמון. המכתשים הם מבנה גיאולוגי יחודי לנגב. אורך מכתש חתירה כ-14 ק"מ ורוחבו כ-5 ק"מ. גובה קירות המכתש המערביים כ-200 מ' ואילו הקירות המזרחיים של המכתש נמוכים יותר, כ-160 מ' בלבד.

השכבה העליונה של המכתש בנויה מאבני דולומיט וגיר מתקופת הקנומן. החלק התחתון של קיר המכתש ומרבית קרקעיתו בנויים מאבן חול צבעונית מן הקרטיקון התחתון. מתחת לאבן החול יש ריפים מאובנים ואבן חול מצופה בקרום ברזילי, מתקופת היורה. בבסיס המכתש מחשוף גדול, אליפטי, שאורכו כ-7 ק"מ ורחבו 2.5 ק"מ הבנוי מאבני גיר קשות מתקופת היורה. זהו המבנה הגיאולוגי העתיק ביותר במכתש חתירה. במקומות אחדים יש על פני השטח אלמוגים מאובנים ומאובני רכיכות. כמו כן יש בקרקעית המכתש מחשוף גיאולוגי מתקופת הנאוגן, הכולל אבן חול וקונגלומרט. חשיבותו של אתר זה בהוותו עדות לכך שהמכתש נוצר לפני תקופת הנאוגן. מבין ערכי הטבע היחודיים במכתש ראוי לציין את גזעי העצים המבורזלים שאורך כל אחד מהם כמה מטרים וקוטרם כמטר. הם מונחים על מדרון אבן חול.

את המכתש מנקזים נחל חתירה ויובליו, אך אין בו כל מקור מים טבעי למעט תמילה אחת, באפיק נחל חתירה, שניתן לזהותה ממרחק, על פי עץ תמר יחיד הגדל לידה. קירות מכתש חתירה מהווים בית גידול מצוקי שהוא בית גידול בעל חשיבות גדולה. הוא משמש מקום מחיה לבעלי חיים של מצוקים כיעלים ושפנים ומספק בגומחותיו אתרי קינון לדורסים גדולים, שהם קבוצת מינים בסיכון בארץ.

הצומח בשמורה מרוכז בעיקר בערוצים. המינים שנרשמו שם בפברואר 1994 הם רותם המדבר, זוגן השיח, מוריקנדיה מבריקה, קיפודן בלאנש, יפרוק המדבר, קדד משולחף, אשליל שעיר, ערטל מדברי, אטד ערבי, מלוח קיפח, נץ חלב דק עלים, מקור החסידה השעיר, פרסטיה מצרית, זמוזמית איג, קזוח תלת קרני, פגוניה רכה, פגוניה ערבית, דרדר הקורים, בלוטה, אשל היאור, מתנן שעיר וצפרני חתול. המינים השולטים בערוצים הם רותם המדבר וזוגן השיח. שניהם מינים המוגנים על פי החוק. במדרונות הצמח השולט הוא זוגן השיח.

לסיכום: השטח המוצע כהרחבה לשמורת מכתשים עין יהב כולל את הקפו של מכתש חתירה, השני בגודלו מבין מכתשי הנגב. במכתש חתך גיאולוגי למן הקנומן ועד היורה. בנוסף לכך יש בו ערכי טבע יחודיים כעצים מבורזלים. קירות המכתש מהווים בית גידול חשוב ביותר לבעלי חיים הזקוקים למצוקים לחלק מפעילותם או כאלו שכל פעילותם מתנהלת במצוקים בלבד. השטח המוצע כשמורה כלול בתכנית "ארץ המכתשים" אשר נועדה לשמר את המכתשים שהם תופעות גיאולוגיות יחודיות, בקנה מידה עולמי.

1. המקום: מחוז: הדרום
נפה: באר שבע
מועצה אזורית: רמת הנגב
מרחב תכנון מקומי: רמת נגב
מיקום: במכתש הגדול, כ- 3 ק"מ מזרחית לירוחם.
גובלת בשמורת טבע מוכרזת "מכתשים עין יהב".

2. נושאים וחלקות:
גוש 39058 חלקי חלקות 1,2.
גוש 39066 חלקי חלקות 6-9.
גוש 39067 חלקי חלקות 11.
גוש 39068 חלקי חלקות 1,2.
גוש 39069 חלקי חלקות 1-5.
גוש 39070 חלקי חלקה 1.
גוש 39071 חלקי חלקות 2,5.
גוש 39073 חלקי חלקות 2,3,7.

3. שם התכנית: תכנית זו תקרא תכנית מתאר מפורטת מס' 302/03/20 שמורת טבע מצלעות המכתש הגדול.

4. שטח התכנית: חלק א' - 66,296 דונם.
חלק ב' - 5,629 דונם
סה"כ - 71,925 דונם.

5. בעל הקרקע: מינהל מקרקעי ישראל.

6. מגיש התכנית: הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, רח' עם ועולמו 3, ירושלים טל: 02-5005444.
פקס': 02-5006218.

7. עורך התכנית: עזרי אלון, הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן "רשות הטבע והגנים"), רח' עם ועולמו 3, ירושלים. טל: 02-5005444 פקס': 02-5006218.

8. מסמכי התכנית: 4 דפים של הוראות התכנית (להלן ההוראות)
גליון תשריט ערוך בקני"מ 20,000: 1 (להלן התשריט)
כל מסמכי התכנית מהווים חלק בלתי נפרד מהתכנית.
במקרה של סתירה בין ההוראות לתשריט, יגברו ההוראות על התשריט.

9. מטרות התכנית: 9.1. ליעד השטח לשמורת טבע לפי חוק גנים לאומיים שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה התשנ"ח 1998, ולפי חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965.
9.2. לשמור על החי, הצומח והדומם במצבם הטבעי.
9.3. יעוד השטח במצב מוצע זה למצב הקיים בתממ/4-14.

10. עתיקות: כל פיתוח וביצוע עבודות שייעשה בתחום אתר עתיקות, ייעשה בתאום עם רשות העתיקות, בהתאם ובכפוף להוראת סעיף 29 א' לחוק העתיקות.

11. באור סימני המקרא: כמתואר וכמסומן בתשריט.

12. יחס לתכניות אחרות: התכנית הינה בהתאם לתכנית מתאר מקומית רמת הנגב 101/02/20, בהתאם לתממ/14/4, ובהתאם לתמ"א 8.

13. רשימת תכליות ושימושים:

13.1. תתאפשר כניסה לשמורה לצרכי אחזקת תשתיות קיימות, על-ידי הגורמים המוסמכים לכך, בתיאום עם רשות הטבע והגנים.

13.2. בתחום התכנית ניתן לקבוע בתכנית מפורטת שטחים שבהם יותרו שימוש או פעולה מן המפורטים להלן, ובלבד שהועדה המחוזית, בבואה לאשר את התכנית המפורטת, ראתה שתנאי התכנית המפורטת אינם פוגעים באופיו של תחום התכנית הזו כשמורת טבע. ואלה השימושים והפעולות:

13.2.1. קידוחי נפט

13.2.2. כבישים, מסילות ברזל ודרכים אחרות.

13.2.3. קווי חשמל, לרבות תחנות משנה (טרנספורמציה), קווי טלפון ומים, לרבות תעלות מים מלאכותיות.

13.3. בתחום התכנית ניתן להתיר קידוח מים, קווי חשמל, קווי טלפון ומים, אם התקיימו שניים אלה:

13.3.1. תאום מוקדם עם מינהל מקרקעי ישראל ועם רשות הטבע והגנים.

13.3.2. הועדה המקומית והועדה המחוזית שוכנעו שתנאי ההיתר לקדוח ואו/ להנחת

הקווים מבטיחים את שמירת אופיו של תחום התכנית כשמורת טבע.

אין בהוראות אלה שבסעיף 13.3 כדי להטיל חיוב בקבלת היתר במקום שעל-פי החוק אין חובת היתר.

13.4. הפעילות בשמורת הטבע תהא כפופה להמשך ביצוע פעילות מעהבי"ט בשטחים הסגורים

מכוח תקנה 125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 ובמתקנים הביטחוניים, כפי שיהיו

מעט לעת, בין שהם בתחומי התכנית ובין שהם גובלים עם שטחים שבתחומה, ואין

בתכנית זו כדי להגביל ביצוע כל פעילות שהיא על-ידי מערכת הביטחון בשטחים

הסגורים ובמתקנים הביטחוניים הנ"ל (בפרט יתאפשר מעבר חופשי לכוחות הביטחון

במשך 24 שעות ביממה)

כל כניסה של מטיילים לשטח השמורה אשר חופף עם גבולות שטח האש תעשה בכפוף

לנהלי הכניסה הקבועים של הגורמים האזרחיים מכוח תקנה 125.

13.5. השטח מיועד לשימור במצבו הטבעי במטרה לאפשר לציבור סיור ותיור בשטח, הכשרת מסלולי הליכה רגליים בליווי שילוט הסברה.

13.6. **תותר כריית מחצבים** בכפוף להכנת סקר גיאולוגי וסקר חומרי גלם, אשר יכלול חלופות לחומרי גלם שמקורם במיצוי כרייה באתרי כרייה אחרים, קיימים או חדשים מחוץ לגבולות התוכנית /או במחזור /או ביבוא. כרייה כאמור, תותר בכפוף לאישור תוכנית מקומית מפורטת, שתוגש בצירוף הסקרים כמפורט לעיל ואשר תכלול שלבי ביצוע. שטח של כל שלב לביצוע לא יעלה על 100 דונם. סיום שלב ביצוע אחד יהווה תנאי להפעלת שלב ביצוע נוסף. התוכנית כאמור, תכלול תוכנית הסדרת שטח ונספח שיקום אשר יפעלו בלוח זמנים מחייב עם תוכנית הכרייה. הסקרים והתוכנית המקומית לכרייה כאמור לעיל, יתואמו עם רשות הטבע והגנים.

14. **תנאים למתן היתרי בניה ורישוי כחוק:** לקידוחי מים, קווי טלפון, קווי מים ותשתיות נוספות יוצאו ע"י הועדות המקומיות לאחר תיאום עם מינהל מקרקעי ישראל ועם הרשות הטבע והגנים. הרשאות לקווי חשמל יינתנו כחוק.

16. **עבודות ניקוז:** יהיו בהתאם לחוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות תשי"ח – 1957.

17. **דרכים:**

17.1. דרך מסי 225 - חל איסור בניה או חניה בתחום קו בניין של 80 מטר מציר הדרך.

17.2. דרכי גישה - הכשרת דרכי גישה אל השמורה וכן הכשרתם של חניונים יתואמו עם מע"צ טרם ביצועם.

רשות הטבע והגנים

סחוז דרום

רח' האבות 19 ב"ש

טל: 08-6280404 פקס: 08-6230021

מגיש התכנית:

18. **חתימות:**

4.7.2006

תאריך:

בעל הקרקע:

תאריך: